

Een tragische wending voor de Horatii

De Albanen waren na de nederlaag van hun kampioenen, de Curiatii, ontsteld, maar ze hielden zich aan hun afspraak. Ze onderwierpen zich aan de Romeinen. De held Publius Horatius mocht een zegetocht houden door Rome. Hij liep voorop met de wapenbuit behaald op de drie Curiatii. Iedereen was in juichstemming, totdat men bij het ouderlijk huis van Horatius kwam. Natuurlijk, in dat huis was de winnaar geboren en daar zou ook trots heersen om de zege van de zoon, maar ook diepe droefheid om de dood van de andere twee zoons. Toen de stoet in stilte voorbijtrok, zag men Horatia, de zuster, huilen. Zij was namelijk verloofd geweest met één van de Curiatii en ze had over de schouder van de broer de mantel herkend die zij ooit voor haar verloofde had geweven. Publius was onthutst. Hoe kon zijn zus huilen om de dood van die Curiatiër, terwijl het zo'n feestdag voor Rome, voor hun huis, voor hem was? En waarom hilde ze niet om haar gedode broers? Hij trok het zwaard en stak het in de borst van zijn zus. De menigte schrok. Hun held was op slag een moordenaar geworden, nog wel een verwantenmoordenaar. Hij werd geboeid en naar het Forum voor koning Tullus gebracht. Deze besloot dat Horatius de volgende dag voor een college van twee rechters moest verschijnen en dat dat zou oordelen of hij schuldig was. De volgende dag was het al vroeg druk op het Forum. Niemand wilde dit missen. Zou de redder des vaderlands veroordeeld worden? Wat men vreesde werd waar. Voordat echter Horatius ter dood gebracht kon worden, verhief zich zijn oude, grijze vader. Iedereen zweeg onmiddellijk vol eerbied. Dat was de man, die op één dag twee zoons in een gevecht voor Rome had verloren, van wie op diezelfde dag de derde zoon de redder van Rome en tegelijk de moordenaar van zijn eigen zus was geworden. De koning gaf hem spreekrecht: "Koning, het is gewoonte dat de vader over het leven en de dood van zijn kinderen mag beschikken. Goed, Horatius heeft zijn zus gedood, maar het feit dat ik hem niet ter dood veroordeeld heb, betekent dat hij in mijn ogen terecht zijn zus gedood heeft. Ik geef hem het leven."

De koning kon niet anders dan het oude recht van de *pater familias* accepteren en Horatius in leven laten. Echter, toch moest er boete gedaan worden. De vader beval Horatius met een doek om het hoofd en een strop om de nek op zijn knieën onder een balkje te kruipen. Door deze openbare vernedering zouden de goden hopelijk gunstig gestemd raken. Dat balkje overigens is nog lang te zien geweest en heette 'Zusterbalkje'.